

Loutkářská Chručim 1.-6.července 1997

Diwa-

HA-

d 10

N^o

1.

DDD(deme do dada)

DADA:

Josef SKUPA

1. část

Král Syrakuský.

Invenční dramatická scéna horentní nicoty ve stylsovaném prostředí, na úkor vlastní.

OSOBY SCÉNY:

Ten, který se táže,
První marný Luštitel Záhady,
Druhý marný Luštitel Záhady,
Sbor Nicotných,
Hlas nedočkavého interesenta,
Sbor neviditelných plačlích.

Úprava scény: Jevišťe zeje katastrofální nicotou. Uprostřed sedí „Ten, který se táže“ na „Trůně Nesmírné Nicoty“, po obou jeho stranách sedí oba marní „Luštitelé Záhady“, zdrcení jsoucнем „Nesmírné Nicoty“.

Poznámky ku provedení: Po vyhrnutí opony zazní svéhlavě zlomyslná hudba, při čemž viděti jest temnou rozhrnovací oponu, zakrývající prozatímne scénu „Katastrofální Nicoty“. Ve chvílích, kdy hudba ztrácí smysl a zvuky štipajícího dříví mísí se s hlomozem „jako bys bedny šoupal“, zavolá

Sbor Nicotných bolestivým hlasem, jenž smysly přivádí na pokraj šíleného zoufalství, po třikráte:
„Pojďte nás umlátit!“, načež

Pooooooooozieeee

SLIB

(Nápěv 286.)

Vrána na dubě¹⁾

žaludy klube:

a to sám pán Bůh ví,
čí holka bude!

„Čí pak bych byla,
když jsem slíbila:
pod zeleným dubem,²⁾
že my svoji budem,
jsem ti pravila.“

Z Plzenska. — Srov. Čel. I. 60.

1) Straka na dubě.

2) tam pod tím dubem,
kde jsem seděla.

K. J. Erben: Prostoná-
rodní písně a ří-
kadla

HALÓ, HALÓ, HALÓ!
VÍTEJTE, VÍTEJTE, VÍTEJTE

v Chrudimi.

Abychom na úvod neplýtvali optimismem, nejprve několik méně radostných zpráv, které byly pro redakci nemilým překvapením.

1/ Nepřijede porotit Jan Borna a přijdeme takto o jeho vyprávění už druhým rokem, a tak ho alespoň touto cestou zdravíme.

2/ Nepřijede C-Svitavy a neuvidíme tím pádem nejhodnější divadlo v Čechách a na Moravě. Taky moc pozdravujeme.

3/ Šok dne: Z Modré hvězdy, byvšího sleziště všech vytrvalých jsou Barvy - laky a setkávat se zde asi bude jen malá část účastníků festivalu.

A teď to veselejší:

1/ Přijela spousta jiných zajímavých, chytrých a příjemných (věřte, někdo vlastní i všechny tři klady současně) lidí.

2/ Přijelo zahrát mnoho jiných souborů. Ať už byly vybrány porotami oblastních přehlídek, nebo se účastní na vlastní náklady, mimo soutěž. (Chválíme.)

3/ Je hodně jiných míst, kde se budeme setkávat, povídat a veselit.

Z toho plyne: 46. Loutkářská Chrudim je tu! Přejme jí ZDAR, ZDAR, ZDAR!

Za redakci Diwahadla

váš František

co uvidíme dnes

ÚTERÝ 1. července

DIVADLO KARLA PIPPICHA

17 a 20 hodin ČMUKAŘI Turnov
D. Weissová, J. Ipser,
R. Zemenová
SADODĚDE, SADODĚDE ...
Pro diváky od 5 do 9 let

MALÁ SCÉNA DIVADLA K. PIPPICHA

16 hodin S DAGMAR Karlovy Vary
Z. Šmíd, H. Franková
18 hodin **MEZI DVOJÍM ZASYČENÍM KOSY**
ANEB VYPRÁVĚNÍ DRUHÉ
Pro diváky od 9 let

wybíráme za W.A.'s

na straně Peklo - Písek Šrámkův a Písek fašistický, aneb z jiného festivalového soudku

na straně Město - Rafandu s panem Jiřím Kadeřávkem o tom, proč divadlo není opraveno

na straně Nebe vás čeká pozdrav od divadla Continuo

a jiné

a co zítra?

DIVADLO KARLA PIPPICHA

17 a 20 hodin SPOLEK LOUTKÁŘŮ Louny
J. Jaroš
BERÁNCI A OSPALÝ ČERT
Pro diváky od 4 do 10 let
OPAL Opava
V. Provazníková
AJ, JÁ KOZA
Pro diváky od 4 do 6 let

22 hodin KAPKA ZUŠ Humpolec
K. Masao, úprava M. Slavík
O STAŘEČKOVÍ, KTERÝ DÁVAL ROZKVĚST STROMŮM
Pro diváky od 5 let

MALÁ SCÉNA DIVADLA K. PIPPICHA

16 hodin S BĚŽNÁ HLAVA Praha
18 hodin J. Wassermann, úprava soubor
UVÍZNUTÍ
Pro diváky od 12 let

LOUTKOVÉ DIVADLO

16 hodin ROLNÍČKA Kopřivnice
J. Čapek, úprava A. Svobodová
18 hodin S **O PEJSKOVÍ A KOČÍČCE**
Pro diváky od 4 do 10 let

Woni wo sobě

V této rubrice se budou objevovat slova o souboru právě tak, jak je byli členové jednotlivých souborů sepsali a nám poslali. Co si napsali, to mají. Někteří zvolili volnou formu, jiní využili našeho pomocného dotazníku.

Otázky základní: 1/ Jak vznikl název vašeho souboru? 2/ Vystupujete často? Máte své stále prostory a publikum?

ČMUKAŘI Modřišice

Ahoj, srdečně vás všechny zdraví Čmukaři. Již mnoho nescházelo, a tento dopis jsem nenapsal (skleróza, to je věc).

1/ Jak vznikl název našeho souboru?

a/ Vymyslel ho počítač.

b/ Podle známé sovětské knížky "Čmuk a Gag".

c/ Podle místního názvu ozdoby na čepici:

ozdoba = čmuk = bambule.

Ano, máte pravdu, "c" je správně.

2/ Hrajeme průměrně 35x až 45x (týdně? pozn. red.). Ale vloni jsme to poněkud přehnali (do stovky moc nechybělo). Jsme zájezdové divadlo. Máme jen svoji vlastní moji zkušebnu sami pro sebe. Dovoluji si předpokládat, že své fandý máme po celé republice. Příklad: Jedna paní nám vyprávěla, jak si nechala ujet autobus, jen aby mohla navštívit naše představení. Jeden pán povídal, že si nechal prasknout párky, jen aby mohl dokoukat naše představení. Doufám, že to stačí a svědčí o tom, že máme své občasně stále publikum.

Jarda Ipser

P. S. Ta paní navíc to naše představení už viděla a přesto si ten autobus...

DIVADLO DAGMAR

ABY SE ŠTĚKLO:

mili přátelé, odpovídáme na Vaše dotazy:

1/ V prosinci 1993 založil Divadlo Dagmar (dále DD, pozn. red.) režisér a herec Michal Przebinda, vzniklo jako volné sdružení divadelních umělců. DD je komorním divadlem, které se zabývá divadlem pro děti a mládež s divadlem pro dospělého diváka a to ve všech dramaturgických řadách. Řada týkající se světové dramatiky, řada nazvaná ekologie ducha-ekologie světa, dramaturgická řada pro děti školního věku a dramaturgická řada rodinného divadla.

N

s Jiřím Kadeřávkem

ĚTŠINU ÚČASTNÍKŮ 46. LOUČKÁŘSKÉ CHRUDIMI ZAJISTĚ PŘEKVAPIL, ŽE PŘEDSTAVENÍ BUDOU OPĚT V DIVADLE KARLA PIPPICHA. S JAKÝM SMUTKEM A NEJISTOTOU JSME OPOUŠTĚLI VLONI MĚSTO, DIVADLO BUDE V OPRAVĚ, KAM SE MY NEBOZÍ VRTNEME ? MÍSTNÍ ORGANIZÁTOŘI BYLI VŠAK SCHOPNÍ PŘIPRAVIT (ZDÁ SE, ŽE KVALITNĚ) NÁHRADNÍ PROSTOR V MUZEU. ALE NAKONEC HO ÚČASTNÍCI FESTIVALU UŽÍVAT NEBUDOU. JAK TO, CO SE STALO ? PTÁME SE ČLOVĚKA, KTERÝ MÁ S PŘÍPRAVOU FESTIVALU CO DO ČINĚNÍ.

Oprava Divadla Karla Pippicha

Samozřejmě plánovaná byla. 13. 12. 1996 měla být budova divadla uzavřena (POPRVÉ). Nebyla. Nebylo dokončeno výběrové řízení, z něhož měla vyjít firma, již bude oprava svěřena. Vstupní data potřebná k započetí rekonstrukce zkrátka nebyla úplná. 11. 4. 1997 proběhlo v divadle "poslední" představení. Atmosféra sváteční. Diváci měli dostat symbolické klíče od divadla, které mělo být uzavřeno (PODRUHÉ). Soutěže se zúčastnilo sedm firem.

Památkáři

S opravou podle návrhu schváleného Městskou radou Chrudimi nesouhlasí. Dochází ke změně zadávacích podmínek soutěže. (MĚNIT PODMÍNKY BĚHEM HRY - VÍTANÉ ZPESTŘENÍ.) Změny jsou takového charakteru a hloubky, že zadavatel nebyl schopen uzavřít smlouvu s vítěznou firmou tak, aby nedošlo k navýšení nákladů oproti nabízené ceně. 9. 6. 1997 odhaluje zastupitelstvo, že je ohrožený rozpočet.

Nikdo nic neví ?

Jedno je jisté, divadlo se zavřít musí, závad a nedostatků je příliš mnoho, situace byla poslední dobou udržitelná jen se slibem generální opravy - rozvod elektřiny, neudržitelná situace protipožární ochrany. Kdy přesně bude divadlo uzavřeno? Všechny dohady o termínu započetí rekonstrukce by byly čistou spekulací. (NEJODVÁŽNĚJŠÍ BY BYLY SPOJENÉ S TERMÍNEM KOMUNÁLNÍCH VOLEB, ALE NA TAK TENKÝ LED SE POUŠTĚT NEBUDEME).

KDO ZA CO MŮŽE, KDE SE STALA CHYBA, CO BUDE DÁL ? PŘÍLIŠ MÁLO INFORMACÍ NA NĚJAKÉ ZÁVĚRY ČI SOUDY. POPŘEJME CHRUDIMSKÝM (A I SOBĚ) BRZKÉ A KVALITNÍ ŘEŠENÍ, I KDYŽ PŘI SOUČASNÉ EKONOMICKÉ SITUACI...

Porota

ZDE NAŠI PÁNI POROTCI KAŽDÝ DEN PŘEDLOŽÍ SVÉ VYČERPÁVAJÍCÍ A NEPOCHYBNĚ INSPIRUJÍCÍ RECENZE JEDNOTLIVÝCH PŘEDSTAVENÍ.

Kuse z dis Kuse

Čili informace o průběhu každodenních diskusí, které začínají tam a tam, tehdy a tehdy (redakci zatím nebylo řečeno kde a kdy).

A co děti?

MAJÍ VLASTNÍ NÁZOR, VLASTNÍ DISKUSI. TA SI ŽÁDÁ VLASTNÍ RUBRIKU.

Od boKu

Tu necht' jsou slyšeny vaše první dojmy po představeních. Prosíme, neubližujte sběrači těchto. Děkujeme.

Wyneseno

* VYMĚNIM PŘÍSPĚVEK O PRŮBĚHU SEMINÁŘE ZA PRČKA FERNETU, POPŘ. BECHEROVKY. ZN.: IHNE.

Ta/Ten píše!

Kdokoli přinese-li příspěvek o čemkoli, bude odměněn dle známého klíče. (Viz inzerát "Wyneseno")
Pište, chod'te, pijte!

POZDRAVENÍ OD CONTINUA

* EPOCHYBNĚ JSTE SI JIŽ VŠIMLI, ŽE DIVADLO CONTINUO NA LETOŠNÍ CHRUDIMI ABSENTUJE. PROTO SI DOVOLUJEME VYŘÍDIT POZDRAV V PODOBĚ DROBNÍČEK JAKÝCHSI KU ZÁBAVĚ I POUČENÍ URČENÝCH. ŽEL BOHU, CONTINUOVŠTÍ (ZA KTERÝMI V REDAKCI TUZE TRUČHLÍME) NEUDALI AUTORA/Y TĚCHTO SKVOSTÍKŮ, VYCHUTNEJME SI JE TEDY ZAHALENÉ ROUŠKOU TAJEMSTVÍ A ANONYMITY.
NUŽE ÚVODEM:

DOBŘE RADY ANEB POZNÁMKY NA ZÁVĚR

PONĚVADŽ PŘI NYNĚJŠÍCH DEVADESÁTI DEVÍTI PŘEKÁŽKÁCH, OBTÍŽÍCH I NEMOŽNOSTECH TISKOVÝCH I VYDÁVACÍCH NENÍ NADĚJE, ŽE BY LOUTKY K "VESELÉMU ZAJÍČKOVÍ" VYŠLY V DOHLEDNÉ DOBĚ, ODPORUČUJE SE PP. INTERESSENTŮM DOMÁCÍ SAMOVÝROBA, KTERÁ NENÍ ROZHODNĚ NIČÍM, OBYČEJNÉMU SMRTELNÍKOVÍ NEPŘÍSTUPNÝM.

KTERÝ PAK STUDENTÍK NEDOVEDL BY SI NAMALOVAT A VYSTŘÍHATI HEZKÁ, ŽERTOVNÁ ZVÍRÁTKA?

PÍSEK ŠRÁMKŮV A PÍSEK FAŠISTICKÝ aneb z jiného festivalového soudku

Fráňovi Šrámkovi by se určitě zjeřila anarchistická kadeř na vzdorném čele, kdyby uzřel změnu větru dujícího písckými ulicemi. Stříbrný býval a vstřícný, takový to byl vítr, a odvál do neznáma. Nejenže město Písek ztratilo o "svůj" festival zájem a nehodlá jej dál finančně ani jinak podporovat. Letos prvně na účastníky festivalu vycenily chrup i místní smutně proslulí fašističtí úderníci.

Incident, o kterém bude řeč, se odehrál v restauraci naproti divadlu (dějišti Šrámkova Písku), kam se dva z členů redakce Diwahadla odebrali na večeri a touto provokativní činností se stali středem zájmu a terčem agresivních výpadů jednoho písckého skinheada. Slovní útoky nabývaly na síle a intenzitě, a záhy nám už statný ten hoch hajloval pod nosem, šerموval pěstmi těsně u obličeje a vyřvával naučené fráze o "židobolševických sviních". Chtěl po nás, abychom okamžitě vypadli z hospody i z města, protože jsme ta verbež co táhne s černejma. A v Písku černý "kapali" a budou "kapat" dál a divadelníci půjdou s nimi. Nakonec si musel odskočit zavolat pro posilu a že budeme bít. Písek je prý totiž fašistické město, celá Evropa to ví, jenom my jsme omezení a ať se večer neopovažujeme vystrčit nos. A opravdu, večer byly všechny hospůdky plné písckých bojovníků za čistotu rasy. Všichni účastníci festivalu byli o situaci zpraveni, pohybovali se tudíž pouze ve velkých skupinách a hospodám a temným koutům se pečlivě vyhýbali. Smutný biograf.

Zdá se, že v Písku mladé netradiční divadlo i se svěžími průvany pohlcuje černá díra lidské hlouposti. A zdá se, že to místním nijak nevadí. Jak jinak si vysvětlit fakt, že se vrchní číšník v oné hospodě potají omluvil tomu skinheadovi. Že on nás bohužel z hospody vyhodit nemůže.

Doufejme, že epidemie napražených pravic neschvátí další města a další festivaly. Mohli bychom se pokusit tomu zabránit.

Petra Kosová

P. S. Jak vidno, ohrožení nejsou už jen spoluobčané nejrůznějších barev pleti a vyznání, ale též lidé, kteří nerozlišují podle vzoru bílý a jiný, tudíž vyhlazení hodný. Všem, kteří si uvědomují růst nebezpečí organizovaného rasového násilí, nabízím následující informaci.

Neexistuje model chování, kterým lze podobné situace řešit. Nelze na násilí odpovídat násilím. Jak se tedy bránit, jak neustoupit tupé a amorální agresi? Pokud jste se s podobnou situací setkali, nebo vám není tento stav věcí lhostejný, existuje určitá pomoc.

V Praze funguje Dokumentační středisko pro lidská práva, které sleduje případy nedodržování lidských a občanských práv, upozorňuje na ně novináře a státní orgány, nabízí informační servis. Na toto středisko se můžete kdykoli obrátit na adresu: Dokumentační středisko pro lidská práva, Poštovní schránka 70, 749 00 Praha 415, nebo na telefonu 02/791 25 06 (Stanislav Penc). Pokud máte zájem o podrobnější informace, v redakci je k dispozici k nahlédnutí jeden z Informačních servisů, které Dokumentační středisko vydává.

Lektoři

V této rubrice se, doufáme, objeví přehršle příspěvků od lektorů letošních seminářů. Berte to jako výzvu.

SEMINÁŘE

Po celou dobu LCH pracuje 8 odborných seminářů, do kterých bylo zařazeno okolo 150 seminaristů.

1. HLAS-PROSTOR-DIALOG - Jana Procházková, ZUŠ Vodňany

seminář zabývající se často opomíjenou problematikou loutkářovy mluvy se zaměří na základy hlasové výchovy, vnímání prostoru a jednání v partnerských vztazích, tj. dialog.

2. JAK JE VÁM LIBO ANEB MAŇASEK, NABĚRAČKA NEBO PSÍ KOST ? - Pavel Němeček, Divadlo fkufru

v tomto semináři půjde o to ukázat na jednom textu, že jej lze zpracovat různými prostředky (jak je komu libo), ale mělo by se dobrat k jakýmsi zákonitostem, jak právě zvolené prostředky prostřednictvím své energie nakonec ovlivní atmosféru a téma celého představení. Seminaristé budou společně přemýšlet, tvořit, pochybovat, zahazovat a znovu nacházet prostředky, kterým se může, ale nemusí říkat loutky, které ve zvoleném textu budou chtít vypovědět něco víc než být jeho pouhými figurálními postavami.

3. VÝTVARNĚ AUTORSKÝ - Marek Zákostelecký a René Levinský, DRAK a Nejhodnější medvídek

seminář je letos rozšířen o účast autora několika her René Levinského. Úkolem by mělo být zpracování krátké, jednoduché situace autorsky i výtvarně, a výsledkem krátké představení.

4. INSCENAČNÍ: POHÁDKA TAK, ABY BAVILA DĚTI A JEJICH RODIČE - Marek Bečka, Buchty a loutky

tento seminář se zabývá tzv. klasickými pohádkami pro děti - ovšem zpracovávat je bude ve dvou rovinách: pro děti a pro dospělé.

5. CESTA K HOTOVÉMU TVARU - Akram Staněk a Milan Popelká, Lucerna Praha a Ha-divadlo Brno

seminář se zaměří na záměrnost v tvorbě, účastníci se naučí pohlížet kriticky na svou vlastní tvorbu a uvědomí si, že každý moment tvorby (od dramaturgie přes technické "maličkosti") se promítá do výsledku. Je to něco, co by se dalo nazvat cestou k profesionalitě v amatérském loutkovém divadle.

6. OD NÁPADU K INSCENACI - Luděk Richter, Kejkliř Praha

seminář pohybuje se tématicky mezi dramaturgií a režii pracuje na konkrétních námětech a textech jednotlivých účastníků. Kolektivní konzultace všech obyčejně dokáže nejen upozornit na klady a nebezpečí navrhovaných řešení, ale přináší i řadu dalších podnětů a poznatků o funkci loutkářské divadelní inscenace a postavení dramaturgického východiska z ní.

7. RODINNÝ - Jana Doležalová a Olga Strnadová, CVC Brno a ZUŠ Žamberk

je určen pro rodiče s dětmi, kteří budou pracovat společně pod vedením zkušených lektorek divadelně chápané dramatické výchovy.

8. DĚTSKÝ - Jiří Pokorný, ZUŠ Vodňany

je určen dětem rodičů aktivně zapojených do dění Loutkářské Chrudimi. Je to možnost prožít na Chrudimi příjemnou a aktivní dovolenou s dětmi.

Reakce redakce

ilé trefené a potrefené husy a především všichni ostatní,

loňský zpravodaj vyvolal rozporuplné ohlasy, jak bylo patrné kupříkladu v poprázdni-novém vydání Loutkáře, kde vyšly dvě strany vybraných statí z Divahadla revue '96, spolu s nedůtklivými reakcemi na tento zpravodaj. (Reakce důtklivé nám byly sdělny ústně).

Musím říci, že nás těší být kontroverzními. Zvláště pak, když se popuzení vyznačují minimem fantazie: nezávisle na sobě, leč vesměs cítili se potrefení husami a členy redakce vykazovali do jakýchsi "bratrstev". Je mi líto, takovým se nelíbíme rádi.

A jelikož tyto sliny jedové neobsahovaly konstruktivní kritiku či cenné náměty pro vytvoření ještě lepšího zpravodaje, nepovažovali jsme za nutné na ně bezprostředně reagovat a jimi se zabývat.

Usneshli jsme se ale, že hned v prvním čísle letošního Divahadla ozřejmíme své postoje, ze kterých nahlížíme na divadelní představení a na festivaly jako takové, neboť na základě těchto názorů a přesvědčení se Divahadlo rodí. Tolik na vysvětlenou.

A teď k věci: Divadlo vnímáme jako ideální způsob, jak vyjádřit metaforou (tedy víceobsažně a v několika rovinách) a všemi dostupnými prostředky, které divadlo v hojné míře nabízí, reflexe světa vezdejšího. Hledáme, snažíme se najít a v neposlední řadě očekáváme možnosti nevšedních sdělení věci zdánlivě všedních. Chceme objevovat morální a estetické hodnoty tlumočené osobitým divadelním jazykem, který umí vypovídat lépe než běžná mluva.

To proto, že chceme porozumět, komunikovat, naslouchat, být vyslyšeni, být inspirováni a okouzleni.

Z pohledu tohoto vnímáme festivaly jako jedinečnou příležitost ochutnávání různosti a možností a získávání nových informací a inspirace.

Celý rok shromažďujeme pro zpravodaj fakta o divadelních festivalech, vyhledáváme zajímavé knižní tituly, snažíme se vám nabídnout různé typy poetiky. Letos se nám splnil sen a Divahadlo má i svůj výtvarný názor. Veškeré naše úsilí vyplývá z výše zmíněného vnitřního přesvědčení.

Nesmím zapomenout: Nedíváme se a od-mítáme se dívat na jednotlivé inscenace přes medaile za zásluhy (a máme pocit, že přesně to od nás potrefené husy vyžadují). Díváme se na divadlo a přejeme si, aby bylo na co koukat.

A takto se vám na šest dní odevzdáváme.

Petra Kosová

strana: brad

Byl jsem odhalen. Bohové pomozte! Jak budu žít? Naše bratrstvo MANDL (mladí avantgardní netradiční divadelníci- loutkáři) bylo prozrazeno (viz Loutkář). Ted' už nezbyvá než toto stigma přijmout a žít dál svůj o to trudnější život.

Nedá se nic dělat, ale určité hodnoty pro mě jsou absolutní a nelze z nich slevovat. Je tedy pravda, že pro mě některé postupy tradičního divadla poněkud ztratily obsah. Situace je smutná v tom, že nikoliv přístup, forma, ve které kašpárkáři k pohádce přistupují, ale oni, lidé, kteří tyto věci produkují, pro mě ztratili jiskru. Nebaví mě už konzumovat obrozenecké vyprávěnky okořeněné notnou dávkou polopatičnosti a tvůrčí zkostnatělosti. Totiž představení, která byla udělána jen proto, že MY hrajeme Divadlo, protože MY máme tradici, "a vždyť je to tak hezký ty rozžářený dětský vočička", jsem si už zažil dost. Loutkové divadlo je sice navždy spojeno s dětmi. Ale je nutné krmit je nemastnými, neslanými a zasmrádlé našedlými polotovary jen proto, že oni se nedovedou bránit?

Dále, nikdy jsem se nesnažil o absolutní objektivitu. Pro mne je něco takového nemožné. Nemohu a ani nechci vystoupit ze svého stínu. Ten, který tvrdí, že je toho schopen, lže. Já vždycky mluvím za sebe, já jsem už navždy já a nechci to měnit. Hledám v divadle výpověď, jiskru, pokus o vytvoření obrazu světa, jakýkoliv tvůrčí přístup nebo alespoň vnitřní lidskou bohatost těch, kteří mě zvou k sobě. Hledám podívanou a poslouchanou, která mě neurazí. Nemám rád divadlo, které jen tupě opakuje koleje vyježděné stovkami před- a praochotníků a dalších, divadlo, které se hrdě bije v prsa své tradičnosti. Za těmito prsy jsem totiž většinou nenašel nic. Je mi jedno kým a čím je divadlo hráno, ale musí mít šťávu.

Váš věčně husy trefující Petr Pelcl

ADD BRATRSTVO

Co dodat po obším osvětlení našich pozic a východisek Petrou a Petrem, pod téměř všechno, co napsali, se mohu jen podepsat. Závěrem bych jen měl pro všechny, kteří chtějí, nabídku.

Po nařčení, že jsem členem jakéhosi bratrstva, jsem se zaradoval. Četl jsem v dětství jen o Žabím bratrstvu a o Bratrstvu kočičí pracky (Jiráskovo Bratrstvo nepočítaje) a s nimi, věřte nebo ne, nemám nic společného. Radoval jsem se, že se s činností nějakého bratrstva seznámím, když jsem jeho členem, ale kde nic tu nic.

Pojďme tedy, založíme spolu zbrusu nové bratrstvo. Bratrstvo dobrých úmyslů. I když, cesta do pekla je také dlážděna dobrými úmysly. Raději Bratrstvo dobré vůle. K vytvoření skutečné kvality dobrá vůle nestačí, ale je jistým předpokladem. A nepovede-li se úplně nějaká inscenace, článek, akce, promluva apod., respektujeme dobrou vůli lidí, kteří se o kvalitu snažili. Buďme vstřícní a vnitřní ve vztahu k ostatním a jejich práci. A na druhé straně, cítíme-li jakoukoli nepoctivost, kalkul, vypočítavost, zlobu, nebojme se na ně ukázat prstem. Ty, ty a ty, tobě dobrou vůli těžko přiznat. Máte zájem o členství?

František Kaska

ČERVENÁ KARKULKA PO PITVĚ aneb CO O POHÁDKÁCH NEVÍTE

Nic není s loutkovým divadlem tak úzce spjato jako pohádky. Pohádky jsou vůbec jedinečným fenoménem lidské kultury. Jsou součástí kulturního dědictví každého národa, ale nesou v sobě i něco navíc, cosi společného celému lidstvu. Proč například vznikly v různých kulturách pohádky s podobným tématem, příběhem, jednotlivými motivy? Jakými cestami došla každá z pohádek podoby, v jaké ji známe dnes? Co všechno se dá ve které pohádce vystopovat o dějinách a myšlení národa (lidstva). Na tyto otázky hledá v současné době odpovědi Miroslav Zajíc (loutkářům a divadelníkům vůbec jistě neznámý dramaturg a spisovatel). Protože nás jeho bádání velmi zaujalo, rozhodli jsme se (s laskavým svolením autora) seznámit vás alespoň s jednou "archeologickou studií" pohádky.

"Pohádka se zrodila z potřeby vypravovat a z rozkoše naslouchat"

Dnes archeologicky rozevřeme "Červenou Karkulku" - pohádku velmi zvláštní, ve které zůstalo pouze schéma vztahující se k vesmírným úkazům a kterému, jak léta běžela, už málokdo rozuměl. Proto bylo původní téma před třemi tisíci let obaleno masem nového mýtického poselství. Tento mýtus byl ale před tisícem let zavrhnut a nově přidané ozdobné detaily převážily natolik, že stvořily nový příběh - dobrodružství s happy endem. Původní pohádka o pohybu vesmírných těles a nový mýtus o dvojím lidu dnes skrze Karkulku jen prosvítá a je pro mnohé nečitelný.

Měli bychom vyjit z toho, že původní pohádka nebyla až tak o Karkulce, i když dívka, muž a divoké zvíře v ní byly. Patřila k těm vzácným pohádkám, které v sobě ukrývaly zdůvodnění vesmírných procesů, pro snadnost pochopení zabalených do snadno stravitelného napínavého příběhu.

Do dnešní podoby se Červená Karkulka rozvinula v prostoru středoevropském. Nejdůslednější a nejznámější vyprávění pochází z oblasti Černého lesa, dnes osídleného německy mluvícím obyvatelstvem, ovšem jsou v něm obsaženy i vlivy keltské a severské. Ale i v daleké Indii mají pohádku o dívence a babiře, které sežral tygr a z pruhovaného břicha je na svět vysekal maharadža. Barva šatů oné dívčinky je bílá, což znamená totéž jako v Evropě červená - barva obětí.

V zásadním díle severských národů - EDDA - vystupuje zase hrozný vlk Fenri, který pozře slunce a později také měsíc. Vlkem polykajícím měsíc konečně odкрýváme první mýtickou vrstvu Červené Karkulky, které je právě EDDA z šerého dávnověku nejbliže.

Všichni víme, že rok je astronomický údaj, který počítáme ve slunečních jednotkách, můžeme jej však počítat i v jednotkách měsíčních. Jejich základem je nov a úplňk. Nov je astronomický údaj, který vznikne, když je Měsíc zakrytý stínem Země. Zatmění se však jednou za čas týká i hvězdy Slunce (to když Měsíc stojí mezi ní a Zemí). Měsíc a Slunce uvězněné ve stínu, nebo vlk severských bájí Fenri, který obě vesmírná tělesa spolkl? Ať tak či onak, musejí být opět vysvobozeni. V básni EDDA to komplikovaně zařídí bůh Loki, v Červené Karkulce, kde jde ovšem o babičku a holčičku, přichází obyčejný myslivec a tesákem rozřízne vlkovi břicho. Ani jeden z vlků však při "operaci" nezahynou, o život přicházejí později: vlk Fenri ve veliké bitvě a bezejmenný vlk z Červené Karkulky většinou padá do studny či jezera s břichem naplněným kameny.

Pro mnohé lidi bylo (a je) zatmění slunce katastrofou a právě pro ten strach, že navždy zmizí Slunce, protože nějaký bůh, či člověk je silnější než my, vznikla Červená Karkulka. Dnes původní příběh těžko rozešifrujeme, ale pojďme na druhý mýtus, který je v pohádce skryt. Je to mýtus vlkodlaků, ale především kladné poselství o možnosti soužití. Po roce tisíc však pro kladné momenty jiných mýtů nebylo místo, všechny ozvěny zlikvidoval mýtus, který končí smrtí na kříži. Zkusme na základě srovnávací literatury starých příběhů zjistit jak vypadala druhá podoba Červené Karkulky (dnes už také k nerozeznání).

Nejpřesnější mýty o vlkodlakovi dnes nalezneme v Anglii a Irsku. Vznikly v rozkvětu keltské populace. O lidech kteří se občas mění ve zvíře (či naopak?) se můžeme doslechnout i v bájích jiných národů, existují i leopardi muži, krokodýlí muži apod., ale v Evropě budil největší hrůzu právě vlk, proto tedy vlkodlaci.

Ať už věříme, či nikoli, existovali v dávných dobách vedle sebe lidé, jako taková a lidé, kteří uměli být i zvířaty. Dokud bylo obojí rasy málo a země spousta, tak to nevažilo, ale po čase začala válka. Reakcí vlkodlaků na pronásledování bylo vyprávění o přátelství muže - vlka a dívky - člověka. Tito dva předchůdci Romea a Julie se museli scházet hluboko v lese u chápavé stařenky. Samozřejmě příběh skončil stejně - zabitím vlka - dnes ale málokdo ví, že Karkulka zemřela s ním.

Celý rozhovor ze začátku pohádky by mohl být jednoduše smlouváním schůzky mezi milenci, po jeho skončení se muž mění ve vlka a mizí v lese. A Karkulka nekřičí hrůzou, sedne si, trhá květiny a trpělivě čeká. (Žena musí umět na chlapa čekat, i když je to vlkodlak.) A miláček s babiřčiným čepcem v posteli? Doufám, že si dokážete představit všechny ty "blbůstky", které zamilovaní provádějí. Mýtus končí smrtí vlka-vlkodlaka v posteli, kde odpovídá s Karkulkou po boku. Varianta první zavádí do příběhu žárlivého chasníka, který Karkulku stopuje, načež vtrhne se sekyrou do místností, kde milenci znavení usnou. Těžce zraní sekyrou člověka, a pak se kochá pohledem, jak se umírající mění ve vlka, kterému poté páře břicho. Protestující a bojující Karkulka je zabita také, někdy je odvlčena a zabita později, její ostatky jsou zneužity k obžalobě vlkodlaků.

Lepší je druhá, pozdější varianta z Walesu, která tvrdí, že po krvavém spojení s vlkodlakem získá i člověk schopnost přeměny. V této variantě se na špehujícího chasníka vrhnou v chaloupce dva vlci a on je po zásluze roztrhán. Komandu vesničanů pak milenci ve vlčí podobě uniknou.

V 11. století je ale tato podoba Červené Karkulky, tento krásný pláč nad zmařenými životy a nad neschopností tolerance a vzájemné lásky mezi rasami odsouzen k zapomnění. Z Červené Karkulky se zvolna stává jen lehce strachem šimrající, bezzubá pohádka z Černého lesa. Mimochodem, až zde dostává dívka své jméno - Karkulka, podle středověkého čepce. Mimochodem, stejný nosí dodnes peruánští indiáni, ale to je jen na okraj.

Materiál Miroslava Zajíce zkrátil a upravil

František Kaska.

Fajnšmekr

Muzeum

Tradičně dobré jídlo, tradičně obstojné ceny, tradičně hezké prostředí. Redakce zde na uvítanou poobědvala.

Bohemia

Jídlo chutné (kuře po americku), obsluha vzorná, pití na úrovni, interiér raději příliš nezkoumat.

Orion (dříve American Way)

Redakce povečeřela klobáky s bramborami. Obloha bohatá, jídlo velmi chutné, obsluha rychlá, ceny poněkud vyšší, ale stojí to za to.

Eintopf

Informace, které nelze umístit pod žádnou hlavičku, neboť jsou krátké, nezařaditelné a jinak neohebné, budou se nalézat po celou dobu 46. LCH zde.

Slyšte!

Tato rubrika je veskrze seriózní. Najdete tu důležité informace, kterými k vám budou promlouvat organizátoři přehlídky, ale nejen oni.

Podojeno

I mistr tesař někdy utne, proto je zde rubrika na případné omluvy a žádosti o poshovění.

Agentura JPP (jedna paní povídala) hlásí

46. Loutkářská Chrudim je ohrožena. Mezinárodní síť agentu se spikla a rozhodla se festival zlikvidovat. Prozatím se vloudili do budovy Artamy a odcizili mnohé cenné informace. (I s počítači.)

Okamžitě byla podniknuta protiopatření.

V rámci utajení informací byly tyto zatajeny organizátoři festivalu i před redakcí Divahadla a tímto i před vámi, milí čtenáři.

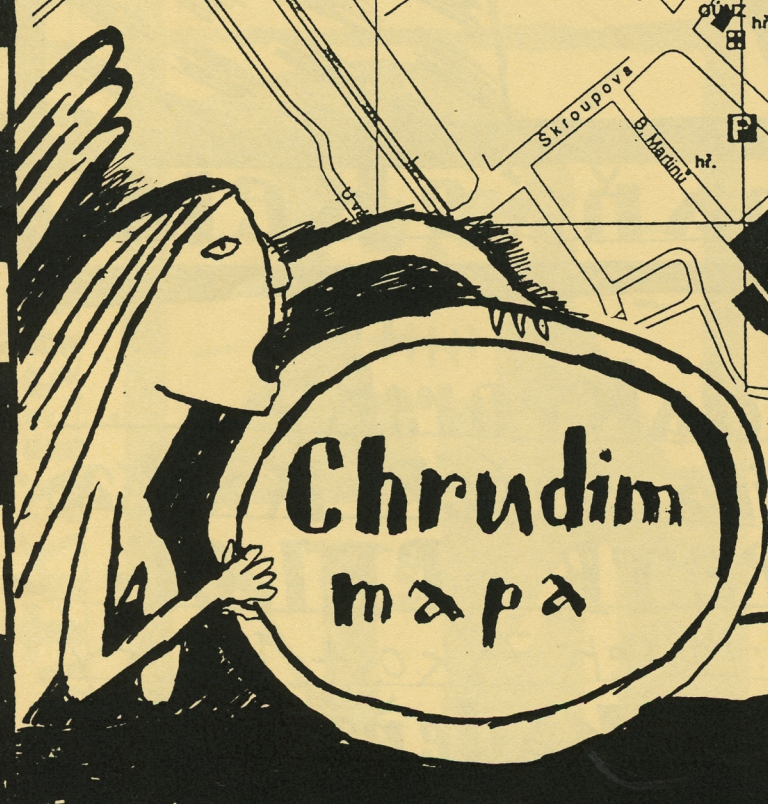
V utajení se zvláště vyznamenal náš agent s krycím jménem Kejkliř. Tímto mu blahopřejeme a posíláme mu pěknou písničku.

Poučení na závěr

Kašpárek
bez rolniček

hůře zvoní.

strana
ská1y

Když na vodu,

tak s maňáskem

Redakce: Redaktorský.....

Petra Kosová, František Kaska

NAŠ MLADJ: PETR PELCL

Wýtwařnickej: Marek Zákostelecký

Spolupráce: Jiří Kadeřávek